

EXERCICI 4: FILOSOFIA / HISTÒRIA D'ESPANYA

(Durada: 2 h)

| |
|-----------------------------|
| MATÈRIA 1. FILOSOFIA |
|-----------------------------|

TEXT

Què és llavors la veritat? Una host en moviment de metàfores, metonímies, antropomorfismes, comptat i debatut, una suma de relacions humanes que han sigut realçades, extrapolades i adornades poèticament i retòricament i que, després d'un prolongat ús, un poble considera fermes, canòniques i vinculans; les veritats són il·lusions de les quals s'ha oblidat que ho són; metàfores que s'han tornat gastades i sense força sensible, monedes que han perdut el seu encunyat i no són ara ja considerades com a monedes, sinó com a metall.

NIETZSCHE, F. *Sobre veritat i mentida en sentit extramoral*. E. Diàlogo, València, 2012
Citat en el llibre de text: *Atenea. Filosofia. 1r Batxillerat*. Ed. Boreal, pg. 63

QÜESTIONS

1. Realitzeu una síntesi argumentativa del text.
2. Expliqueu i compareu les teories de la veritat com a coherència i com a correspondència.
3. Confronteu argumentalment l'etnocentrisme i el relativisme cultural com a actituds davant la diversitat cultural de la societat actual.
4. Confronteu l'intel·lectualisme moral socràtic amb el voluntarisme ètic dels sofistes.

| Matèria 1. Criteris de qualificació |
|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Cada pregunta té una valoració de 2,5 punts.• La qualificació de l'exercici 4 serà la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les dues matèries.• Per a la superació d'aquest exercici cal obtenir una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts. |

MATÈRIA 2. HISTÒRIA D'ESPANYA

DOCUMENT 1

«**Pregunta:** Ara que el colp ha fracassat en els seus objectius, per quant de temps seguirà la matança? Va contestar tranquil·lament: "No hi haurà compromís ni treva, continuaré preparant el meu avanç cap a Madrid. Avançaré —va cridar—, prendré la capital. Salvaré Espanya del marxisme, coste el que coste." (...)

Pregunta: Això significa que haurà de matar la meitat d'Espanya? El general Franco va sacsejar el cap amb somriure escèptic, però va dir: "Repetisc, coste el que coste". (...)

Pregunta: Què faria el seu govern si vencera? General Franco: "Jo establiria una dictadura militar i més tard convocaria un plebiscit nacional per a veure el que el país vol. Els espanyols estan cansats de política i de polítics". (...)

Pregunta: Com va aconseguir vosté col·laborar amb la República amb aparent lleialtat durant tant de temps? (*Franco va ser cap d'Estat Major els anys 1934 i 1935*).

General Franco: "Vaig col·laborar realment tot el temps en què vaig pensar que la República representava la voluntat popular".

Pregunta: I les eleccions de febrer, no van representar la voluntat popular?

General Franco: "Les eleccions mai la representen". (...)

Entrevista de *News Chronicle* al general rebel Francisco Franco, 29 de juliol de 1936

DOCUMENT 2

«La guerra és, doncs, com un plebiscit armat. La lluita blanca dels comicis de febrer de 1936, en què la falta de consciència política del govern nacional va donar arbitràriament a les forces revolucionàries un triomf que no havien aconseguit en les urnes, es va transformar, per la consciència cívicomilitar, en la lluita cruenta d'un poble partit en dues tendències: l'espiritual, del costat dels revoltats, que va eixir a la defensa de l'ordre, la pau social, la civilització tradicional i la pàtria, i molt ostensiblement, en un gran sector, per a la defensa de la religió; i de l'altra part, la materialista, diguem-ne marxista, comunista o anarquista, que va voler substituir la vella civilització d'Espanya, amb tots els seus factors, per la novíssima "civilització" dels soviets russos...

L'Església no podia ser indiferent en la lluita. D'una part, se suprimia Déu, l'obra de la qual ha de realitzar l'Església en el món i es causava a aquesta institució un mal immens, en persones, coses i drets; de l'altra estava l'esforç per la conservació del vell esperit, espanyol i cristià. (...)

Carta col·lectiva de l'episcopat espanyol sobre la guerra, 1 de juliol de 1937

QÜESTIONS

1. Descriviu el tipus de fonts utilitzades.
2. Identifiqueu les idees principals dels textos i situeu-les en el seu context.
3. Caracteritzeu els bàndols enfrontats en la Guerra Civil espanyola (1936-1939) i detalleu els diferents sectors, els seus suports socials, la seua ideologia i la seua organització militar. Relacioneu tot això amb els documents 1 i 2.
4. Expliqueu la internacionalització de la Guerra Civil, descrivint les posicions dels diferents països, les seues raons i la seua importància en l'evolució del conflicte.

Matèria 2. Criteris de qualificació

- La pregunta 1 té una valoració d'1 punt.
- La pregunta 2 té una valoració de 2 punts.
- La pregunta 3 té una valoració de 3,5 punts.
- La pregunta 4 té una valoració de 3,5 punts.
- La qualificació de l'exercici 4 serà la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les matèries.
- Per a la superació d'aquest exercici cal obtenir una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts.

EJERCICIO 4: FILOSOFÍA / HISTORIA DE ESPAÑA

(Duración: 2 h)

MATERIA 1. FILOSOFÍA

TEXTO

¿Qué es entonces la verdad? Una hueste en movimiento de metáforas, metonimias, antropomorfismos, en resumidas cuentas, una suma de relaciones humanas que han sido realzadas, extrapoladas y adornadas poética y retóricamente y que, después de un prolongado uso, un pueblo considera firmes, canónicas y vinculantes; las verdades son ilusiones de las que se ha olvidado que lo son; metáforas que se han vuelto gastadas y sin fuerza sensible, monedas que han perdido su troquelado y no son ahora ya consideradas como monedas, sino como metal.

NIETZSCHE, F. *Sobre verdad y mentira en sentido extramoral*. Tecnos, Madrid, 1998
Citado en el libro de texto: *Atenea. Filosofía. 1º Bachillerato*. Ed. Boreal, pg. 59

CUESTIONES

1. Realiza una síntesis argumentativa del texto.
2. Explica y compara las teorías de la verdad como coherencia y como correspondencia.
3. Confronta argumentalmente el etnocentrismo y el relativismo cultural como actitudes ante la diversidad cultural de la sociedad actual.
4. Confronta intelectualismo moral socrático con el voluntarismo ético de los sofistas.

Materia 1. Criterios de calificación

- Cada pregunta tiene una valoración de 2,5 puntos.
- La calificación del ejercicio 4 será la media aritmética sin decimales de las calificaciones obtenidas en cada una de las dos materias.
- Para la superación de este ejercicio habrá que obtener una calificación mínima de 4 puntos en cada una de las materias y una nota media que no sea inferior a 5 puntos.

MATERIA 2: HISTORIA DE ESPAÑA

DOCUMENTO 1

«**Pregunta:** ¿Ahora que el golpe ha fracasado en sus objetivos, por cuánto tiempo seguirá la matanza? Contestó tranquilamente: "No habrá compromiso ni tregua, seguiré preparando mi avance hacia Madrid. Avanzaré —gritó—, tomaré la capital. Salvaré España del marxismo, cueste lo que cueste." (...)

Pregunta: ¿Eso significa que tendrá que matar a la mitad de España? El general Franco sacudió la cabeza con sonrisa escéptica, pero dijo: "Repito, cueste lo que cueste". (...)

Pregunta: ¿Qué haría su gobierno si venciera? General Franco: "Yo establecería una dictadura militar y más tarde convocaría un plebiscito nacional para ver lo que el país quiere. Los españoles están cansados de política y de políticos." (...)

Pregunta: ¿Cómo consiguió usted colaborar con la República con aparente lealtad durante tanto tiempo? (*Franco fue jefe de Estado Mayor en 1934 y 1935*).

General Franco: "Colaboré realmente todo el tiempo en que pensé que la República representaba la voluntad popular".

Pregunta: Y las elecciones de febrero, ¿no representaron la voluntad popular?

General Franco: "Las elecciones nunca la representan". (...)

Entrevista de *News Chronicle* al general rebelde Francisco Franco, 29 de julio de 1936

DOCUMENTO 2

«La guerra es, pues, como un plebiscito armado. La lucha blanca de los comicios de febrero de 1936, en que la falta de conciencia política del gobierno nacional dio arbitrariamente a las fuerzas revolucionarias un triunfo que no habían logrado en las urnas, se transformó, por la conciencia cívico-militar, en la lucha cruenta de un pueblo partido en dos tendencias: la espiritual, del lado de los sublevados, que salió a la defensa del orden, la paz social, la civilización tradicional y la patria, y muy ostensiblemente, en un gran sector, para la defensa de la religión; y de la otra parte, la materialista, llámese marxista, comunista o anarquista, que quiso sustituir la vieja civilización de España, con todos sus factores, por la novísima "civilización" de los soviets rusos...

La Iglesia no podía ser indiferente en la lucha. De una parte, se suprimía a Dios, cuya obra ha de realizar la Iglesia en el mundo y se causaba a la misma un daño inmenso, en personas, cosas y derechos; de la otra estaba el esfuerzo por la conservación del viejo espíritu, español y cristiano. (...)

Carta colectiva del episcopado español sobre la guerra, 1 de julio de 1937

CUESTIONES

1. Describe el tipo de fuentes utilizadas.
2. Identifica las ideas principales de los textos, situándolas en su contexto.
3. Caracteriza los bandos enfrentados en la Guerra Civil española (1936-1939), detallando los diferentes sectores, sus apoyos sociales, su ideología y su organización militar. Relaciona todo ello con los documentos 1 y 2.
4. Explica la internacionalización de la Guerra Civil, describiendo las posiciones de los diferentes países, sus razones y su importancia en la evolución del conflicto.

Materia 2. Criterios de calificación

- La pregunta 1 tiene una valoración de 1 punto.
- La pregunta 2 tiene una valoración de 2 puntos.
- La pregunta 3 tiene una valoración de 3,5 puntos.
- La pregunta 4 tiene una valoración de 3,5 puntos.
- La calificación del ejercicio 4 será la media aritmética sin decimales de las calificaciones obtenidas en cada una de las dos materias.
- Para la superación de este ejercicio habrá que obtener una calificación mínima de 4 puntos en cada una de las materias y una nota media que no sea inferior a 5 puntos.